

Warszawa, 20 listopada 2014 r.

ANALIZA **przepisów dotyczących stosowania środków detencyjnych** **wobec dzieci cudzoziemców¹**

W dniu 30 kwietnia 1991 r. Rzeczpospolita Polska ratyfikowała² Konwencję o prawach dziecka, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. Mając na uwadze 25. rocznicę przyjęcia Konwencji, stanowiącej pomnik prawa międzynarodowego i wyraz dążenia członków społeczności międzynarodowej do potwierdzenia oraz zagwarantowania niezbywalnych i przyrodzonych praw i wolności przynależnych każdemu dziecku, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej przygotowało analizę przepisów dotyczących stosowania przez polskie władze publiczne środków prawnych skutkujących pozbawieniem dzieci cudzoziemców wolności, określonych w ustawie o cudzoziemcach³ i ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP⁴.

Podkreślenia wymaga w pierwszej kolejności, że Konwencja o prawach dziecka – zgodnie z art. 241 w zw. z art. 89 ust. 1 pkt 2, w zw. z art. 91 ust. 1 i 2 Konstytucji RP⁵ – stanowi część krajowego systemu prawnego, powinna być bezpośrednio stosowana, zaś w przypadku stwierdzenia niedającej się usunąć kolizji jej postanowień z przepisami ustaw, to Konwencji należy przyznać pierwszeństwo.

Z mocy przepisów ww. aktu międzynarodowego Polska zobowiązana jest do gwarantowania i przestrzegania wszystkich wolności i praw dzieci określonych w Konwencji. Jednocześnie zgodnie z art. 2 ust. 1 nie powinno czynić żadnych różnic, w tym motywowanych przynależnością państwową, w dostępie dzieci do możliwości korzystania z tychże wolności i praw.

W kontekście oceny zasadności i prawnej dopuszczalności stosowania wobec dzieci cudzoziemskich środków detencyjnych wskazanych w przepisach ustawy o cudzoziemcach oraz ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony, co będzie przedmiotem niniejszej analizy, szczególnego znaczenia nabiera norma prawna wyrażona w art. 2 ust. 2 Konwencji o prawach dziecka, zgodnie z którą Państwa-Strony tegoż aktu zobowiązały się nie nakładać na dzieci kar za czyny popełnione przez ich rodziców. Zgodnie zaś z art. 3 Konwencji „**We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka**”.

---

¹ Niniejsza analiza jest aktualizacją do obecnego stanu prawnego „Analizy przepisów dotyczących stosowania przepisów detencyjnych wobec małoletnich dzieci cudzoziemskich” przygotowaną i opublikowaną z okazji Dnia Uchodźcy 20 czerwca 2012 roku przez nieformalną koalicję organizacji pozarządowych przeciwko detencji dzieci: Amnesty International Polska, Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć, Fundację Instytut na rzecz Państwa Prawa, Fundację Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu „La Strada”, Helsińską Fundację Praw Człowieka, Polską Akcją Humanitarną i Stowarzyszenie Interwencji Prawnej.

² Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 – dalej: Konwencja o prawach dziecka / Konwencja.

³ Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach; Dz. U. poz. 1650 z późn. zm. – dalej: ustawa o cudzoziemcach / u.c.

⁴ Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; Dz. U. z 2012 r., poz. 680 z późn. zm. – dalej: ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony / u.u.c.o.

⁵ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.; Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm. – dalej: Konstytucja RP.

Wreszcie art. 37 Konwencji o prawach dziecka jednoznacznie stanowi, iż obowiązkiem Państw-Stron tegoż aktu jest zapewnienie, aby „**żadne dziecko nie zostało pozbawione wolności w sposób bezprawny lub arbitralny**”. Aresztowanie, zatrzymanie lub uwięzienie dziecka powinno być zgodne z prawem i może być zastosowane jedynie jako środek ostateczny i na możliwie najkrótszy czas”.

Uregulowania prawne dotyczące stosowania wobec dzieci cudzoziemców instrumentów prawnych, skutkujących pozbawieniem wolności (poprzez umieszczenie ich w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców lub zastosowanie aresztu dla cudzoziemców) zostały przez ustawodawcę polskiego umieszczone w Dziale IX ustawy o cudzoziemcach (art. 394 – art. 427) oraz w Rozdziale 6 Działu II ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony (art. 87 – art. 89c).

Podkreślenia wymaga, iż – pomimo obszerności regulacji – poważną wadą postanowień obu ustaw kształtujących sytuację prawną cudzoziemców przebywających na terytorium RP, jest fakt wciąż szcążkowego jedynie odniesienia się ustawodawcy polskiego w sposób bezpośredni do sytuacji prawnej dzieci cudzoziemców. Zarówno bowiem przepisy detencyjne zawarte w ustawie o cudzoziemcach, jak też te zawarte w ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony posługują się jedynie terminem „cudzoziemiec” w rozumieniu art. 3 pkt 2 u.c. oraz terminami „wnioskodawca” / „osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje”, wskazanymi w art. 23 ust. 1 u.u.c.o., co do zasady nie różnicując przy tym (poza pewnymi wyjątkami, o których będzie szerzej mowa poniżej) sytuacji prawnej danej osoby ze względu na jej wiek.

Tym samym – mimo wieloletnich działań podejmowanych przez liczne organizacje pozarządowe działające na rzecz cudzoziemców⁶, aby wprowadzić w prawie krajowym ogólny zakaz stosowania detencji wobec małoletnich, a także tożsamego stanowiska zajętego w tej mierze przez Rzecznika Praw Obywatelskich⁷ i Rzecznika Praw Dziecka⁸ – **ustawodawca wciąż dopuszcza możliwość umieszczania w strzeżonych ośrodkach także cudzoziemców małoletnich**.

Ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony wyłącza spod stosowania powyższej zasady ogólnej jedynie małoletnich cudzoziemców przebywających na terytorium RP bez opieki (art. 88 ust. 3 pkt 1), zaś ustawa o cudzoziemcach – jedynie tych spośród małoletnich bez opieki, którzy nie ukończyli 15. roku życia (art. 397 ust. 3 u.c.). Wydaje się, że taka regulacja, tj. różnicowanie sytuacji prawnej dzieci przebywających w Polsce bez opieki w zależności od rodzaju postępowania administracyjnego, które toczy się w ich sprawie (postępowanie w sprawie o nadanie statusu uchodźcy czy też postępowanie w sprawie o zobowiązanie cudzoziemca do powrotu) pozostaje w sprzeczności z wyrażonym w art. 2 Konwencji o prawach dziecka oraz w art. 32 Konstytucji RP obowiązkiem równego traktowania przez władze publiczne.

---

⁶ M.in. Stowarzyszenie Interwencji Prawnej oraz Helsińską Fundację Praw Człowieka – *Migracja to nie zbrodnia. Raport z monitoringu strzeżonych ośrodków dla cudzoziemców*, 2012; *Wciąż za kratami. Raport z monitoringu strzeżonych ośrodków dla cudzoziemców przeprowadzonego przez Helsińską Fundację Praw Człowieka i Stowarzyszenie Interwencji Prawnej*, 2014; Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć – *Detencja dzieci cudzoziemskich w Polsce. Raport na temat realizacji międzynarodowych i krajowych standardów dotyczących detencji dzieci cudzoziemskich*. 2011; Fundację Instytut na rzecz Państwa Prawa – *Stosowanie detencji wobec cudzoziemców. Raport z monitoringu i rekomendacje*, 2013.

⁷ Wystąpienie generalne do Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 kwietnia 2012 r., sygn. RPO-695531-V/12/MS; Wystąpienie generalne do Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 grudnia 2012 r., sygn. RPO-695531-V/12/ŁK; wystąpienie generalne do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 4 kwietnia 2012 r., sygn. RPO-695531-V/12/MS.

⁸ Wystąpienie generalne do Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 czerwca 2012 r., sygn. ZSM/500/5/2012/AJ.

Obie ustawy, tj. zarówno ustawa o cudzoziemcach, jak i ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony wciąż dopuszczają natomiast detencję małoletnich cudzoziemców, pozostających pod opieką rodziców.

Stosownie do przepisu art. 398 ust. 1 u.c., cudzoziemca (a więc – jak zostało wskazane powyżej – również małoletniego) umieszcza się w ośrodku strzeżonym w przypadku stwierdzenia wystąpienia jednej z okoliczności, wskazanych odpowiednio w punktach 1-4 tegoż przepisu, tzn. kiedy:

- istnieje prawdopodobieństwo wydania cudzoziemcowi decyzji o zobowiązaniu do powrotu bez określania terminu dobrowolnego powrotu,
- wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określania terminu dobrowolnego powrotu,
- cudzoziemiec nie opuścił terytorium RP w terminie określonym w decyzji o zobowiązaniu do powrotu, a natychmiastowe wykonanie tej decyzji nie jest możliwe,
- cudzoziemiec nie wywiązuje się z obowiązków określonych w postanowieniu o zastosowaniu wobec niego środków alternatywnych wobec detencji.

Zgodnie zaś z art. 88 ust. 1 w zw. z art. 87 ust. 1 i 2 u.u.c.o., cudzoziemiec może zostać umieszczony w strzeżonym ośrodku, jeżeli:

- istnieje konieczność ustalenia jego tożsamości,
- jest to niezbędne dla zapobieżenia nadużyciu przez niego postępowania w sprawie o nadanie statusu uchodźcy,
- istnieje konieczność zapobieżenia zagrożeniu dla bezpieczeństwa, zdrowia, życia lub własności innych osób,
- wymaga tego wzgląd na obronność lub bezpieczeństwo państwa,
- jest to konieczne dla ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę niezgodnie z przepisami, o ile brak jest na gruncie danej sprawy okoliczności, uzasadniających nadanie statusu uchodźcy (art. 13 u.u.c.o.) lub udzielenie ochrony uzupełniającej (art. 15 u.u.c.o.),
- przebywa na terytorium Polski bez uregulowanego statusu prawnego, chyba że niezwłocznie po przekroczeniu granicy złożył wniosek o nadanie statusu uchodźcy, podając wiarygodne przyczyny wjazdu lub pobytu niezgodnie z przepisami,
- jego zachowanie zagraża bezpieczeństwu, zdrowiu lub życiu innych cudzoziemców, przebywających w otwartym ośrodku dla cudzoziemców lub pracowników takiego ośrodka,
- nie wywiązuje się z obowiązków określonych w postanowieniu o zastosowaniu środka alternatywnego wobec detencji.

Co prawda, zgodnie z art. 398 ust. 2 u.c. oraz art. 88a ust. 1 u.u.c.o., cudzoziemca – poza przypadkami, gdy podstawą umieszczenia w strzeżonym ośrodku jest powodowany przez niego stan zagrożenia dla obronności i bezpieczeństwa państwa lub też gdy jest to uzasadnione ze względu na konieczność ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub bezpieczeństwa, życia i zdrowia innych cudzoziemców przebywających wraz z nim w tzw. ośrodku „otwartym”⁹ – można nie umieszczać w ośrodku strzeżonym, stosując wobec niego jeden ze środków alternatywnych wobec detencji, tj.:

- obowiązek zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w postanowieniu (art. 398 ust. 3 pkt 1 u.c. / art. 88a ust. 1 pkt 1 u.u.c.o.),

⁹ Ośrodki prowadzone przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, w których kwaterowane są osoby ubiegające się o nadanie statusu uchodźcy.

- obowiązek wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w wysokości określonej w postanowieniu (art. 398 ust. 3 pkt 2 u.c. / art. 88a ust. 1 pkt 2 u.u.c.o.),
- obowiązek zamieszkiwania w miejscu wyznaczonym w postanowieniu (art. 398 ust. 3 pkt 4 u.c. / art. 88a ust. 1 pkt 3 u.u.c.o.),
- obowiązek przekazania dokumentu podróży do organu wskazanego w postanowieniu (art. 398 ust. 3 pkt 3 u.c.).

Zdaniem Stowarzyszenia obecne polskie uregulowania nadal nie wypełniają postanowień dyrektywy 2008/115¹⁰, która w art. 15 ust. 1 wprost stwierdza, że **stosowanie detencji możliwe jest jedynie „o ile w danej sprawie nie mogą zostać zastosowane wystarczające lecz mniej represyjne środki”**. Powinno być zatem stosowane jako środek ostateczny („measure of a last resort”). Zgodnie z naszymi regulacjami środki alternatywne zaledwie mogą, ale nie muszą zostać zastosowane.

Zupełnie minimalnym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie przez polskiego ustawodawcę ogólnej zasady stosowania środków wolnościowych i orzekania o detencji jedynie w wyjątkowych wypadkach, jako o środka ostatecznym. Ponadto do czasu wprowadzenia pełnego zakazu detencji małoletnich należałoby dodać przepis zgodny z art. 17 ust. 1 dyrektywy 2008/115, który stanowi, iż „małoletni bez opieki oraz rodziny z małoletnimi umieszczane są w ośrodku detencyjnym jedynie w ostateczności i na możliwie najkrótszy odpowiedni okres czasu”. Wydaje się bowiem, że regulacja taka mogłaby przynajmniej częściowo uczynić zadość zasadzie stosowania detencji wobec dzieci tylko w ostateczności (art. 37 Konwencji o prawach dziecka).

Mimo generalnie pozytywnych zmian, jakie zaszły na gruncie krajowego prawa migracyjnego i azylowego w związku z uchwaleniem i wejściem w życie nowej ustawy o cudzoziemcach, jednoznacznie negatywnie ocenić należy wydłużenie maksymalnego okresu detencji, który obecnie może wynieść nawet 18 miesięcy wobec cudzoziemców, w przypadku których prowadzone jest postępowanie o zobowiązanie do powrotu lub wobec których wydano już decyzję powrotową (art. 403 ust. 5 u.c.). W sytuacji, gdy postępowanie powrotowe było poprzedzone postępowaniem w sprawie o nadanie statusu uchodźcy, które zakończyło się wydaniem wnioskodawcy decyzji o odmowie udzielenia mu ochrony międzynarodowej, i jeżeli cudzoziemiec przebywał w trakcie tego postępowania w strzeżonym ośrodku (zgodnie z art. 89 ust. 5 u.u.c.o. – maksymalnie przez okres 6 miesięcy), oznacza to bowiem, iż cudzoziemiec mógłby pozostawać w placówce detencyjnej nawet przez 24 miesiące. Pamiętać należy, że – **wobec braku jakiegokolwiek czasowego ograniczenia pozostawania w detencji dzieci – ów termin dwuletni może dotyczyć także małoletniego**.

W toku prac nad projektem nowej ustawy o cudzoziemcach, również na etapie parlamentarnym Stowarzyszenie Interwencji Prawnej oraz Helsińska Fundacja Praw Człowieka przedstawiły aż trzy propozycje zmiany filozofii stosowania środków detencyjnych wobec małoletnich, poczynając od wariantu najbardziej daleko idącego, tj. całkowitego odstąpienia od detencji małoletnich, przez odstąpienie od detencji przynajmniej wszystkich dzieci cudzoziemskich przebywających na terytorium RP bez opieki, po uzupełnienie projektu przedłożonego przez Radę Ministrów o instrumenty gwarancyjne takie, jak chociażby obowiązek każdorazowej oceny przez sąd, do którego skierowany został wniosek o umieszczenie małoletniego w

---

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich, Dz. Urz. U.E. z 24.12.2008 nr L 348/98.

strzeżonym ośrodku, czy w jego konkretnym przypadku takie rozstrzygnięcie odpowiadałoby dobru dziecka oraz jego najlepszemu interesowi¹¹.

Niestety, wobec braku akceptacji strony rządowej dla pierwszej i drugiej propozycji przedstawionej przez nasze organizacje, ustawodawca poprzestał jedynie na częściowym uwzględnieniu trzeciej propozycji Stowarzyszenia Interwencji Prawnej i Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, tj. wpisaniu wprost do przepisów ustawy o cudzoziemcach klauzuli generalnej dobra dziecka.

Jednocześnie zaznaczyć wypada, że o ile w postanowieniach ustawy o cudzoziemcach znalazła się tego rodzaju dyrektywa, którą sąd rozpatrujący wniosek o umieszczenie w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca pozostającego pod opieką powinien zawsze brać pod uwagę (art. 401 ust. 4 u.c.: „Sąd rozpatrując wniosek o umieszczenie w strzeżonym ośrodku cudzoziemca wraz z małoletnim pozostającym pod jego opieką kieruje się także dobrem małoletniego”), o tyle zabrakło tego rodzaju regulacji w przepisach ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony.

Jakkolwiek nie wydaje się, aby było to celowe rozróżnienie uczynione przez ustawodawcę, tego rodzaju brak sprawia, iż sądy orzekające w kwestiach detencji cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, pod których opieką znajdują się ich małoletnie dzieci – o ile nie oprą wydanego postanowienia bezpośrednio na przepisach Konwencji o prawach dziecka, co niestety wciąż nie stanowi standardu w orzecznictwie – mogą pozostać przy rozstrzygnięciu niejako obojętne na wartość prawnie chronioną jaką jest dobro dziecka.

Godne podkreślenia jest także dokonanie przez ustawodawcę egzemplifikacji tego, w jaki sposób sądy winny oceniać dobro dziecka przy orzekaniu w sprawach detencyjnych małoletnich. Zgodnie z art. 397 ust. 2 u.c., rozpatrując złożony przez organ Straży Granicznej wniosek o umieszczenie w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium RP bez opieki, sąd winien w szczególności brać pod uwagę:

- stopień rozwoju fizycznego i psychicznego małoletniego,
- cechy jego osobowości,
- okoliczności, które towarzyszyły jego zatrzymaniu,
- warunki osobiste małoletniego przemawiające za umieszczeniem go w strzeżonym ośrodku.

Jednocześnie jednakże wskazać należy, że wśród przesłanek wskazanych w art. 397 ust. 2 u.c., po pierwsze nie znalazły się okoliczności przemawiające przeciwko umieszczeniu dziecka w strzeżonym ośrodku; po drugie zaś – wskazane w tymże przepisie przesłanki ustawodawca nakazuje oceniać sądom orzekającym jedynie przy rozstrzygnięciu w przedmiocie zastosowania środka detencyjnego wobec małoletnich bez opieki, ale już nie wobec dzieci, pozostających pod opieką rodziców.

Podsumowując, wskazać należy, że w przepisach polskiego prawa migracyjnego i azylowego dotyczących detencji wciąż dochodzi niestety do – nieuzasadnionego obiektywnie – różnicowania sytuacji dzieci cudzoziemskich. Warunki panujące w strzeżonych ośrodkach – aczkolwiek uległy na przestrzeni ostatnich lat istotnej poprawie – wciąż nie są przystosowane do potrzeb dzieci, zaś techniczne środki bezpieczeństwa, takie jak np. ogrodzenie terenu ośrodków, zabezpieczenia okien kratami wciąż mają charakter „więzienny”. Dzieci przebywające w strzeżonych ośrodkach nie mają zapewnionej odpowiedniej pomocy psychologicznej, zaś ich uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych i ogólnorozwojowych organizowanych przez funkcjonariuszy

¹¹ Pismo z dnia 26 sierpnia 2013 r. – Propozycje zmian do projektu ustawy o cudzoziemcach (Projekt skierowany do Sejmu w dniu 3 lipca 2013 r.).

Straży Granicznej, jak również nawet w zajęciach dydaktycznych realizowanych przez nauczycieli na terenie ośrodków, nie mogą zostać – w naszym przekonaniu – uznane za realizację obowiązku szkolnego, jak o nim mowa w przepisach ustawy o systemie oświaty.

W wielu państwach, w tym także państwach członkowskich Unii Europejskiej, zauważalna jest tendencja do ograniczania detencji dzieci migrantów. Dotyczy ona nie tylko małoletnich bez opieki, ale też rodzin z dziećmi. Praktyka stosowania środków alternatywnych wobec detencji w przypadku rodzin z dziećmi jest powszechnie stosowana w państwach takich jak Francja i Belgia. Europejski Trybunał Praw Człowieka w sprawie *Muskhadyhieva przeciwko Belgii* (41442/07) uznał umieszczenie dzieci w detencji (z rodzicem) za naruszenie art. 3 Konwencji, a więc za nieludzkie traktowanie¹². W tej sprawie organizacja Lekarze bez Granic przeprowadziła badania psychologiczne dzieci pozostających w zamknięciu, w wyniku których stwierdziła, że dzieci doznały poważnych negatywnych objawów psychologicznych i psychotraumatycznych oraz że powinno się je natychmiast zwolnić, by zmniejszyć wyrządzone im szkody.

Warto zauważyć, że również na Węgrzech, w kraju o profilu migracyjnym bardziej podobnym do Polski, także będącym często krajem tranzytowym dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, małoletni bez opieki w ogóle nie są umieszczani w ośrodkach detencyjnych. Natomiast w przypadku rodzin z dziećmi (zarówno ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, jak i będących nieregularnymi migrantami) zasadą jest sprawdzanie, czy w danym przypadku mogą zostać zastosowane środki alternatywne w stosunku do detencji, a jeśli jest to niemożliwe, to detencja w takim przypadku może wynosić maksymalnie 30 dni.

Stoimy na stanowisku, że analogiczne rozwiązania powinny znaleźć się także w przepisach ustawy o cudzoziemcach oraz ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony. Instrumenty, które pojawiły się w polskim prawie migracyjnym i azylowym z dniem 1 maja 2014 r., m.in. wprowadzenie środków alternatywnych wobec detencji (choć pożądane i proponowane przez szereg organizacji pozarządowych co najmniej od czasu rozpoczęcia prac nad założeniami do projektu nowej ustawy o cudzoziemcach) wciąż nie gwarantują pełnej realizacji przez polskie władze publiczne tak przepisów Konwencji o prawach dziecka, jak i postanowień dyrektywy 2008/115. Podkreślenia wymaga w tym kontekście, że stosowaniu nowych uregulowań prawnych dotyczących detencji, w tym detencji dzieci cudzoziemskich, towarzyszy wiele wątpliwości natury prawnej, z których znacząca część została wskazana powyżej. Z tego względu regulacja zagadnień detencyjnych wymaga zatem – jak się wydaje – dalszego udoskonalenia.

W ocenie Stowarzyszenia, polskie przepisy zezwalające na umieszczanie dzieci w ośrodkach zamkniętych są sprzeczne z prawem międzynarodowym. Detencja dzieci stanowi skrajne naruszenie obowiązku poszanowania i ochrony praw dziecka i nie ma przy tym znaczenia, czy środki prawne skutkujące pozbawieniem wolności są stosowane wobec małoletnich bez opieki czy też wobec dzieci przebywających w Polsce wraz z rodziną. Podkreślić należy, że w zgodnej ocenie psychologów pobyt dziecka w zamknięciu, tj. w izolacji od społeczeństwa i rówieśników, ma bardzo negatywny wpływ na jego zdrowie fizyczne i psychiczne. Stąd uważamy, że brak jest jakiegokolwiek usprawiedliwienia dla umieszczania dzieci w detencji, zatem praktyka ta powinna zostać niezwłocznie zakazana przez polskie prawo.

¹² Examining first the fate of the four children, the Court recalled that it had already found the detention of an unaccompanied minor (...)contrary to Article 3 and that the extreme vulnerability of a child was paramount and took precedence over the status as an illegal alien. It was true that in the present case the four children were not separated from their mother, but that did not suffice to exempt the authorities from their obligation to protect the children. They had nevertheless been held for over a month in a closed centre which was not designed to house children, as confirmed by several reports cited by the Court. The Court also referred to the concern expressed by independent doctors about the children's state of health. It found that there had been a violation of Article 3 in respect of the four children.